

I.

Verjel sem vedno v luči moč,
ki vlada brezdnom mraka;
a vendar večkrat mi oko
grenké solzé pretaka.

Iz morja solz se naenkrat
pošast pred me postavi
in tožni kaže mi obraz,
ki se O bup ji pravi.

Upadlo lice kaže mi,
s pogledom mračnim mami,
v objem me stiska, ah, že svet
mi gine pod nogami.

Potem sledi:

II.

V temini blodi moja duša
za lučjo vrši megleno,
polj elizejskih več ne vidi,
zgubljena nad Geheno.

Tam gori pa nad dušo mojo
žaluje angel beli,
a tu smejo se zaničljivo
zavržencev krdeli.

Smejó zavrženci se z duše,
ker, kosček jasne moči,
ki solnce tvori, nima sile,
zlomiti žezlo noči.

Dodam še:

III.

Njim nevoščljiv sem, ki že spe v
grobovih,
zavutih v šelestečih trav tišine;
več ne ječi jim duh v teles okovih,
ne slišijo več stokov solz doline.

Oglašajo se spevi pri duhovih,
na lahkih krilih plavajo v daljine;
v obraz žari jim solnce in v njegovih
topé se žarkih in blišče z višine.

Le včasih se spustijo na mogile,
oblite s svitom meseca valovi
in lahno v travi svilnati šušitijo

in bitja, ki življenja boj jim sile
je strl in zdaj ječe tu nad grobovi
z otožnim spevom v sanje zatopijo.

Henrik Sienkiewicz: „**Na polu chwały**“
(Na polju slave). — S to povestjo se je obo-
gatalo poljsko slovstvo za nov biser. „Na polju
slave“ je lepa, slikovita, plastična povest z iz-
vrstno karakteristiko ljudi in časov in se čita
z napreženim zanimanjem do konca. Toda no-
bena povest Sienkiewicza še ni bila na Polj-
skem sprejeta tako hladno. Kritika jo komaj
omenja, čitajoče občinstvo je ravnodušno. Vzro-
kov je več: Sienkiewicz ni več modern.
Moda izbira pisatelje kot dama sukne. Sien-
kiewicz je star, on je romantik, sedaj so pa v
modi mladi, impresionisti, dekadenti. Res je
tudi, da se Sienkiewicz izpisuje in se njegovi

tipi in niti njegovih romanov vsi ponavljajo.
Vsi romani imajo podobno vsebino: Vitez se
zaljubi v devico, čudna usoda ju razbije in
sežene na razne strani in potem se po celem
romanu iščeta, dokler se na koncu ne najdeta.
Vse druge osebe in dogodki so samo figure,
ki pospešujejo ali zadržujejo to glavno de-
janje. Vedno isti motiv pa izgubi zanimivost.
Glavni vzrok pa, da je občinstvo postalo tako
hladno nasproti svojemu slavnemu ljubljencu,
so politične razmere. Revolucija je tako pre-
vzela vse mišljenje, da je vse drugo ostalo na
strani. To je glavni vzrok splošnega pojava
na Ruskem, da sedaj leposlovje prepada, knjige
in časopisi se ne kupujejo, na drugo stran
pa neizmerno narašča število političnih listov
in njihovih čitateljev.

☪

PREGLED POLJSKIH ČASOPISOV.

Poljsko slovstvo je tako obširno in tako
bogato na najraznovrstnejših časopisih, da je
jako težko imeti vsaj čez važnejše jasen pre-
gled. Radi tega hočem tu po vrsti našteti in
opisati najvažnejše poljske časopise. Moj pre-
gled seveda nima nobenega znanstvenega na-
mena. Ustreči hočem samo onim, ki bi slu-
čajno kdaj radi zvedeli, kakšne vrste je ta ali
oni časopis ali kje se dobi, a nimajo pri roki
poljskih bibliografskih pripomočkov:

1. **Książka.** Miesięcznik poświęcony kry-
tyce i bibliografji polskiej. Izhaja v Varšavi
šesto leto po enkrat na mesec, urejuje Adam
Mahrberg. Zvezki imajo obliko velike osmerke,
po 36 strani v dveh vrstah, tisk je droben in
ličen, zunanost preprosta. To je jako važen
bibliografski list. Na prvi strani ima pod na-
slavom obširen seznamek vsebine dotične šte-
vilke in potem se pričinja takoj članek, ki ima
vsebino s polja poljske bibliografije. Po vstop-
nem in navadno edinem članku se pričenjajo
ocene. Ocenjujejo vsako knjigo strokovnjaki
dotične vrste. Najpred pride teologija; potem
bibliografija, enciklopedija, zborniki; dalje filo-
zofija, psihologija, etika, estetika; nato sledi
matematika in prirodoslovje; antropologija,
etnografija, arheologija; jezikoznanstvo, filo-
logija, zgodovina; slovstvena zgodovina in te-
orija; plastična umetnost; godba; pravo, so-
ciologija, ekonomija, pedagogika, knjige za
mladino; zdravilstvo; zemljepisje, krajeznas-
tvo, popotovanja; poezije, povesti, drame;
knjige za ljudstvo; publicistika; poljedelstvo,
gozdarstvo, vrtnarstvo; tehnika, raznoterosti.
Ocene so kratke, jedrnate, duh je zmerno libe-
ralen. Potem sledi kronika. Za kroniko se po-